



PIARISTA DIÁK

Fülepp Klára asszonyra, dr. Antall József miniszterelnök özvegyére emlékezünk

Életének 88. évében elhunyt dr. Antall József, Magyarország rendszerváltoztatás utáni első miniszterelnökének özvegye, Fülepp Klára, a Magyar Piarista Diákszövetség sok tagja számára „Klárka”.

Fülepp Klára és Antall József 1952-ben kötöttek házasságot, két gyermekük született, Antall György András ügyvéd és Antall Péter Pál fotóművész. Klárka kezdetől fogva tudatában volt férje politikai érdeklődésének és am-



Fülepp Klára pár éve beszédet mond a Fiumei úti sírkertben Antall József sírjánál

Fotó: dr. Mikecz Tamás

bícióinak. Mellette állt az üldöztetés, a letartóztatás és a háttérbe szorítottság idején is. Érdeklődő tanúja volt annak, ahogy férje a nagypolitikai szerepvállalásra készült. Amikor a férjét megválasztották Magyarország miniszterelnökének a háttérben maradt, de férjét számos külföldi hivatalos útjára elkísérte. Ott volt amikor Antall József

II. János Pál pápával, Bush amerikai elnökkel és feleségével, II. Erzsébettel, Margaret Thatcherrel, Helmut Kohllal, Jacques Chiraccal találkozott. A munkatársak, barátok számára megrendítő volt, ahogy Antall József elhatalmasodó betegsége idején fiaival együtt helyt állt. Nagy szerepe volt abban, hogy a nagybeteg miniszterelnök szinte az utolsó pillanatig el tudta látni feladatát.

Férje 1993-ban bekövetkezett halála után elsősorban Antall József hagyatékát, emlékét ápolta, Péter fiával megalapította az Antall József Tudásközpontot. Nem kereste a nyilvánosságot, de férje emlékének őrzése, örökségének ápolása érdekében elfogadott meghívásokat.

Ahogy maga Antall József, úgy Klárka is nagyra értékelte a Piarista Iskolát, tanárait, különösen a férjét a történelmi pályára vonzó Gál Istvánt és a férjét betegágyánál is felkereső Jelenits Istvánt. Amíg egészsége engedte tartotta a kapcsolatot a férje által újraindított Magyar Piarista Diákszövetséggel. Saját szavai idézve „a Diákszövetség örökbe fogadta” Őt. Mádl Dalmával együtt rendszeresen látogatta az MPDSZ rendezvényeit, részt vett kirándulásain. Ha csak tehette ott volt férje síremlékének évente bekövetkező megkoszorúzásán és az emlékező szentmisén is a Piarista Kápolnában. Ő volt a Diákszövetség 25 éves jubileumi ünnepségének védnöke és egyik díszvendége.

Drága Klárka!

Nyugodjon békében, emlékét szívünkben megőrizzük!

*Dr. Oberfrank Ferenc
Az MPDSZ tiszteletbeli elnöke*

Meghívó a Nemzeti Sírkertbe dr. Antall József sírjának koszorúzására

A Magyar Piarista Diákszövetség és az Antall József Baráti Társaság 2022. december 9-én (péntek) 14 órától megemlékezést tart dr. Antall József néhai miniszterelnök sírjánál a Fiumei úti Nemzeti Sírkertben. A megemlékezésre szeretettel hívjuk a piarista öregdiáktársakat és a néhai miniszterelnök tisztelőit!

Utána szokás szerint átsétálunk a másik piarista öregdiák, Mádl Ferenc egykori köztársasági elnök sírjához is.

Dr. Oberfrank Ferenc Az MPDSZ tiszteletbeli elnöke

Borza György: 30 éve indult útjára a Magyar Piarista Diákszövetség újságja, a Piarista Diák

A PIARISTA DIÁK



A Magyar Piarista Diákszövetség 7. sz. körlevele és a Budapesti Piarista Gimnázium Diákönkormányzatának lapja
Próbaszám 1992. június

Az elmúlt hónapokban kezembe került A PIARISTA DIÁK 1. SZÁMA, amelyik „Próbaszám 1992. június” címen jelent meg. Olvasása közben az a gondolatom támadt, hogy ha az éveket a folyó évtől visszaszámoljuk, az eredeti szöveg akár ma is íródhatott volna. Ha olvasás közben behunyhatnánk szemünket, akár láthatnánk is Svábyt, Terebessyt, Telekit, Roskoványit, amint a podolini iskola küszöbét átlépik. Ha van kedvetek nosztalgizni, olvassátok el mai szemmel, majd hunyjátok be a szemtöket és jertek velem... Borián Tibor atya már akkor is jól látta, hogy ez a lap akkor éri el a célt, ha a két piarista közösség között (a piarista családon belül) frissen áramolnak a hírek. Íme, az alábbi szöveg, - Borián Tibor atya gondolatai -, amely 1992-ben az első számban jelent meg.

A PIARISTA DIÁK

350 éves a magyar piarista diák

(A budapesti Piarista Gimnázium fennállásának 275. évében.)

Na, nem a mai tizenéves piarista diákokat öregbítjük ezzel a címmel, hanem arra szeretnénk emlékeztetni, hogy az első magyar piarista diákok 350 évvel ezelőtt kezdték el iskolai tanulmányaikat Podolinban. Néhányuknak a nevét is ismerjük: Sváby, Terebessy, Teleki, Roskoványi... Azóta sok tízezeren léptek nyomukba a felvidéki, a dunántúli, az alföldi és az erdélyi piarista iskolákban. Szinte lehetetlen számon tartani az ismertté vált, közéleti munkásságot kifejtő egykori piarista diákokat (egyházi vezetőket, államférfiakat, tudósokat,

művészeket, stb.). Hát még az a sok „névtelen” piarista diák, akiket senki sem emleget, de akiknek neve föl van írva az Élők könyvében. Kegyelettel emlékezünk az elmúlt három és fél évszázad magyar piarista nevelőire és diákjaira. Úgy érezzük, hogy a ma élő piarista diákok, a jövő évre fölvelt első osztályosoktól a 75 éves találkozójukat ünneplő tisztos öregdiákokig valamennyien egy nagycsaládba tartoznak: a Piarista diákok családjába. Róluk és nekik szól ez a kiadvány, amely anyagi okok miatt sajnos most már csak félévenként keresi meg híreivel, tájékoztatásával a Magyar Piarista Diákszövetség tagjait és a budapesti piarista diákokat.

Nagyon szeretnénk, ha e két piarista közösség tagjai között frissen áramolnának a hírek az élet sokszínűségéről: az eseményekről, az eredményekről, a tervekről és a gondokról. Ez a lap - bár a fővárosban” készül - minden piarista diáknak szól. Rendszeresen nyomon követi a budapesti iskola és Diákszövetség központjának tevékenységét, ugyanakkor alkalmanként közli az egyes vidéki piarista iskolák főbb híreit, sajtójának figyelemre méltó cikkeit. Így válhat a Piarista Diák egyes számaiban közös üggyé az iskolai élet és az öregdiákok szerteágazó munkássága, sorsa.

Rendalapítónk, Kalazanci Szent József áldása kísérje a Piarista Diák című lap megszületését és felnövekedését, hogy sokáig szolgálhassa a 380 éves magyar piarista múltat, a gazdagodó jelent és készíthesse elő újabb évszázadokra a piarista jövőt.

Szerkesztette: Borza György senior

Meghívó Dr. Jelenits István piarista szerzetes 90. születésnapjára

Kedves Öregdiáktársak!

Jelenits tanár urat a tervek szerint december 16-án (pénteken) délután 17.00 órakor szentmisével és a budapesti piarista kápolna mögötti üveges teremben rövid agapéval köszöntjük majd 90. születésnapja alkalmából.

Részletek hamarosan, addig is kérjük, előzetesen rögzítsétek az időpontot!

Az MPDSZ Elnöksége





KECSKEMÉTI piaristák

Piarista öregdiák vacsora Kecskeméten immáron 41-edszer

Negyvenegyedik alkalommal zajlott a Piarista Vacsora, a kecskeméti Piarista Gimnázium öregdiák találkozója. Az 1981-ben Lukács László akkori igazgató által indított hagyomány a két évvel ezelőtti járvány miatti kivétellel négy évtizede folyamatos.

A program idén is a Dr. Bábel Balázs érsek atya által vezetett szentmisével kezdődött, majd az iskola előtti, gróf Koháry Istvánnak, az iskola alapítójának állított, majd az iskolában lévő, öregdiákok által adományozott Gloria Victis szobor megkoszorúzásával folytatódott.

Ezen alkalomból adta át Nagy Attila házfőnök atya a konfráteri diplomát Fellegi Jenőnek, akinek azt Szakál Ádám tartományfőnök felterjesztésére Pedro Aguado generális atya adományozta a piaristákhoz való sok évtizedes aktív kötődés elismeréseként.

A díszteremben Szabó Gellért, a Diákszövetség kecskeméti tagozatának elnöke köszöntötte a megjelenteket.

A vacsora korelnökei az 1954-ben érettségizett Busa Ferenc és Oláh István voltak, ők voltak a legrégebben végzett jelen lévő öregdiákok.

Az est során rövid igazgatói beszámoló hangzott el az iskola aktualitásairól, köszöntötte a résztvevőket dr. Wiedemann János, a Diákszövetség országos új főtitkára. A megjelentek megemlékeztek az egy hete elhunyt Bóka József tanár úrról, az iskola egykori igazgatóhelyetteséről. Nyeste Pál piarista atya a piarista hivatás évéről, dr. Bábel Balázs érsek atya az Egyház szinódusi készülékének jelen állapotáról tartott rövid előadást.

A program több, mint 450 öregdiák, jelenlegi és korábbi tanár részvételével zajlott a Piarista Diákszövetség szervezésében.

Forrás: kecskemet.piarista.hu

Átadták a Kecskeméti Piarista Gimnázium felújított udvarát

Megújult a Piarista Gimnázium udvara. A 13 millió 700 ezer forintból megújult az udvar alatti csatornahálózat, és térköves burkolat borítja a területet.

Szülők, öregdiákok, támogatók és a fenntartó Piarista Rendház hozzájárulásának köszönhetően megújult a Kecskeméti Piarista Iskola Piaristák terén található épületének udvara. A felújítás előzménye, hogy 2022. április 21-én Szülői Munkaközösség megbeszélést tartott a Piarista Gimnáziumban, ahol központi téma volt az intézmény udvarának állapota. Az ugyanis balesetveszélyessé vált, így elkerülhetlenné vált a felújítás.

Ez pedig szeptemberre teljes mértékben megtörtént. 13 milli ó 700 ezer forintból megújult az udvar alatti csatornahálózat, és térköves burkolatot kapott a területet. Az ünnepségen elhangzott, több évtizedes álom teljesült ezzel, és beteljesülését méltóképp meg is ünnepelték a mai napon. Köszönetet mondtak támogatóknak, a kisiskolások vidám táncos-dalos műsort adtak, majd az énekkar előadása után Görbe László plébános megáldotta az udvart, melyet biztonságban és vidáman használhatnak a diákok.

Forrás: <https://hiros.hu/hirek/atadtak-a-piarista-gimnazium-felujitott-udvarat>



Görbe László atya a kecskeméti piarista diákokkal az udvaron

Forrás: hiros.hu



MOSONMAGYARÓVÁRI piaristák

A mosonmagyaróvári Kalazanci Szent József Kápolnában mutatott be ünnepi rubinmisét dr. Kerényi Lajos piarista szerzetes

Több ünnep is egybeesett augusztus 25-én, amikor a mosonmagyaróvári Piarista Gimnázium pedagógusai együtt imádkoztak a rendalapító liturgikus emléknapján, amely egyben a helyi kápolna búcsúja is. Az ünnepi szónok dr. Kerényi Lajos atya volt, aki névnapját is ünnepelve mutatott be rubinmisét hálaadásul a 70 év papi munkájának kegyelmeiért.

Lajos atya a Győri Egyházmegyéből származik és több olyan Szigetközi településen is volt lelkipásztor, amely most már a győri püspökséghez tartozik (pl. Ásványráró és Dunakiliti).

Kerényi atya tanúságot tett a papi szolgálatra történt meghívásáról és az egyház- és vallásellenes évek alatti helytállás és küzdelem nehéz időszakáról. Bátorította a jelenlevőket a hiteles és mély keresztényi életre, amely nem ismer megalkuvást.

A szentmisén a piarista atyákkal együtt ünnepelt az iskola tanári kara és a város papsága is.



*dr. Kerényi Lajos piarista szerzetes ünnepi rubin misét mutat be
Forrás: movar.piarista.hu*

Gyógyító és inspiráló legyen a nevelés – Zsódi Viktor a piarista iskolák megújuló profiljáról

Nemrég jelent meg a „Teljes időt átfogó” piarista iskola című kiadvány. A diákok nevelésének minél teljesebb és hatékonyabb programját fogalmazza meg a dokumentum az eredeti kalazanciusi karizma és a jelen kihívásai tükrében. Zsódi Viktorral, a mosonmagyaróvári Piarista Gimnázium, Általános Iskola és Óvoda igazgatójával beszélgettünk.

– A „Teljes időt átfogó” piarista iskola. A piarista diák profilja című kiadvány egy eredetileg Madridban kiadott füzet fordítása. Milyen új szemléletre hívja az olvasót ez a kötet?

– Kihívást jelent a magyar piarista iskolák és intézmények számára ez az új narratíva. Egyrészt tudatosítjuk az informális, tehát a nem tervezett, spontán nevelés jelentőségét. Ilyen például, amikor az óráközi szünetben, vitorlázás közben vagy éppen a táborban, mosogatás közben beszélgetünk a diákokkal. Ezek meghatározó pedagógiai szituációk, amelyek az evangelizálás vagy akár a személyiség fejlődése szempontjából is fontos témákat érinthetnek. Másrészt a nem formális, azaz a tanórán kívüli tevékenységeinket rendszerbe kell szer-

veznünk, hogy minden gyereknek lehetősége legyen megtalálni, ami neki szól. Így eldöntheti, hogy például egy kisebb csoportban rendszeresen beszélget az osztályfőnökével, vagy társastáncre jár, képzőművész szakkört, vitakört látogat, netán röplabdázik, vagy tagja egy virágzó iskolai kórusnak. Szeretnénk, ha ezek a tevékenységek nem a pedagógusok egyéni kezdeményezései lennének, hanem intézményi szinten valósulnának meg. Hiszen sokszor megfigyelhető volt, hogy a gyerek azt kapta az iskolától, amit az őt nevelő tanárok képviseltek. A spontán kezdeményezésekből szakmai alapon, tudatosan kialakított rendszert szeretnénk létrehozni a szerzetesek, a civil tanárok, az öregdiákok és az önkénteseink bevonásával.



Zsodi Viktor

– *A könyv megkülönbözteti a formális, a nem formális és az informális nevelést, ezek közül kettőt az imént már Ön is említett. Meghatározna, hogy pontosan mit értenek e kifejezések alatt?*

– A formális nevelés a tantervi keretek által meghatározott lehetőségeknek a tanári kar általi megvalósítását jelenti. Az iskolához kötött szabadabb – általában délutáni, hétvégi – foglalkozások a nem formális nevelés területei. Az informális nevelés pedig a spontán, kötetlen impulzusok valósága. Például amikor a diákok a szünetben pingpongoznak vagy csocsóznak, az az informális nevelésre ad alkalmat. Ugyanígy a fehér asztal nevű szokásunk is, amikor a szülőket közös vacsorára hívjuk, hogy kötetlenül beszélgethessenek a tanárokkal.

A nevelés szempontjából az informális alkalmak meghatározók: egy jó mondat, egy találó kérdés, egy biztató szó egy életre erőt és inspirációt adhat.

– *Miért fontos a nevelők összefogása a nem formális és az informális nevelés területén?*

– Osztályfőnökként szerettem volna minél színesebbé tenni a nevelést, de szembesültem azzal, hogy egy szerzetes vagy világi kolléga ezt egyedül nem tudja megtenni. Széles összefogásra van szükség, hogy minél gazdagabbá váljon a nevelő közeg. Ráadásul akkor tudjuk a gyerekeket felelősségvállalásra nevelni, ha látják, hogy egy felelős közeg veszi körül őket. Mintaértékű számukra, ha az iskolában megvalósul a szerzetesek és a világi tanárok, illetve a tanári kar, a diákság és a szülők közötti párbeszéd, ha azt látják, hogy az iskola kapcsolatban áll világi és egyházi vezetőkkel, alapítványokkal, civil szervezetekkel, vállalkozókkal. Ez az összefogás arra inspirálja őket, hogy felelősséget vállaljanak magukért, a kapcsolataikért, családjukért, a közösségeikért, a társadalomért, amelyben jelenleg gyerekként és a jövőben majd felnőttként élnek. Az Egyház kovászként van jelen a társadalomban, így minden intézményben a középpontba szeretnénk állítani a társadalmi felelősségvállalásra nevelést. Egy olyan korban élünk, amely kérdően tekint a kereszténységre. Európa bizonytalan abban, hogy keresztény akar-e lenni.

Mi olyan fiatalokat szeretnénk nevelni, akik találkoznak Krisztussal, és tovább tudják adni az evangélium gazdagságát, mert megtapasztalják, hogy annak értékei felszabadítóak.

– *Az innováció az intézményre, a rendtartományra vagy az egész rendre vonatkozik?*

– Vannak kezdeményezések, amelyek inkább az adott iskolára jellemzőek. Mosonmagyaróváron például az egyik öregdiákunk, aki most már szülő, a textilek újrahasznosításával foglalkozik; szemléletét és tudását be is hozta az iskolába. Ez helyi sajátosság, sillabuszokból nemigen lehetne más iskolákban megtanítani. Egy házaspár podcasteket és videókat készít, ők médiaszakkört vezetnek nálunk. Tudatos médiahasználóvá úgy nevelhetjük a diákokat, ha látják, hogyan keletkeznek a médiaproduktumok. A vitorlázás, ami az én szenvedélyem, tartományi szintű. Egy-egy táborba már nem az osztálytársak miatt jönnek a fiatalok, hanem mert szeretnénk találkozni az ország különböző részeiből érkező társaikkal, akikkel barátságokat kötnek, és akiktől rengeteget tanulnak. Nemzetközi távlata is van a nem formális nevelésnek, hiszen a piarista ifjúsági találkozók, amelyeket Közép-Európában szervezünk, és részt vesznek rajtuk lengyel, szlovák, osztrák, olasz és magyar fiatalok, azt mutatják, hogy a keresztény hit, amit keresnek és megélik, határokon átívelő módon kapcsolja össze őket.

– *Az eredetileg Madridban kiadott füzet nemzetközi szinten fogalmazza meg a piarista nevelés egy olyan profilját, amely a magyar iskoláktól már régóta nem idegen.*

– A piarista rend nagy múlttal és nagy hagyománnyal rendelkezik Magyarországon. Sok országban van jelen Afrikában, Ázsiában, Európában és Amerikában, nemzetközi viszonylatban mégsem a legnagyobb szerzetesrendek közé tartozik. Ősi, több száz éves iskoláink vannak, Afrikában, Indiában pedig fiatalabbak az intézményeink. Ennek ellenére a gondjaink és a nehézségeink sokszor nagyon hasonlóak. Mindenhol óriási felismerést jelentett, hogy a nem formális nevelés a szegénység leküzdésének eszköze.

Azt tapasztaljuk, hogy a társadalmi szakadék nem az iskolában jelenik meg, hiszen a szegény és a gazdag gyerek ugyanúgy jár oda, hasonló tananyagot tanul és hasonló módon vizsgázik. A különbségek sokkal inkább a nem formális területeken alakulnak ki. Mivel sokan nem tudnak eljárni zeneórára vagy edzésre, nyáron táborba, így nem kapnak annyi inspirációt, impulzust, kihívást, mint mások. A mindenkire kiterjesztett nem formális nevelés tehát a társadalmi igazságosság és az esélyteremtés legkiválóbb közvetett eszköze. A szegénységet nem csak úgy kell orvosolni, hogy közvetlen támogatást adunk a nehezebb helyzetben lévőknek. Persze vannak ilyen kezdeményezéseink is. De a mi profilunk inkább az, hogy a nem formális nevelést valósítjuk meg és tesszük elérhetővé mindenki számára. Azon diákok számára is, akik esetleg nem is piarista iskolába járnak. Ők például bekapcsolódhatnak a Kalazancius Mozgalomba.

– *Ez a program egyúttal visszatatalálás a kalazanciusi gyökerekhez.*

– A dokumentum újra és újra megfogalmazza, hogy mi a feladatunk: hűség az alapító karizmához és a jelenkorhoz. Kalazanci Szent József például fontosnak tartotta a

latin nyelv tanítását, és a neves klasszikus szerzők ismeretét, mivel az értékek a Jeruzsálem–Athén–Róma tengely mentén rendeződtek el. Ugyanakkor a matematikát és a fizikát is lényegesnek tartotta, sőt a piarista tanárok Galileitől kaptak tanácsot arra vonatkozóan, hogy miként kell oktatni a legmodernebb tudományokat. Már az alapító pedagógiai programjában is ott szerepelt a hagyományos értékek továbbadásának és a korszerűségnek a kettőssége, másképpen fogalmazva: az örök értékeknek a kor nyelvére fordítása. Az evangelizáció is csak így lehetséges: a kétezer évvel ezelőtt megfogalmazott örök krisztusi tanítást kell élhetővé, érthetővé, befogadhatóvá tenni a 21. században.

– *Ma miben nyilvánul meg a korszerűség?*

– A pesti piarista iskolában van például robotika szakkör, de az ottani diákok úrkutatási projekteket is működtetnek; felbocsátottak például egy szondát, ami egészen magas égi szférákig eljutott. Mosonmagyaróváron a magyar és a matematika oktatása során legót és legórobotokat használnak a tanítónők. Magam is csak ámulok, milyen izgalmas megoldásokra nyílik lehetőség a legkisebbek oktatásában.

A modern pedagógiában fontos, hogy lássuk, miért tanulunk, és elengedhetetlen az is, hogy tudjunk egymással együttműködni és különböző tudományágakat összekapcsolni.

A vitorlázásban például egyszerre kell alkalmazni a fizika, a meteorológia és a hidrológia tudásanyagát ahhoz, hogy másokkal közösen feladatokat hajtsunk végre. A médiaszakkörön az önkifejezésre tanítjuk a diákokat, s közben tudatos és kritikus médiafogyasztókká neveljük őket. A piarista pedagógia alapvetően innovatív.

– *A kommunizmus idején csak a pesti és a kecskeméti iskola működhetett, az előbbiben elitképzés folyt. A kiváló eredmények ellenére sokan kritikával illetik a piaristákat, azt vetették a szemükre, hogy eltértek az alapító szellemiségétől. Valóban így volt ez?*

– Az 1989 előtti időszakban az iskolák nem kaptak teljes szabadságot. Az igényes oktató-nevelő munka volt az egyik, ha nem az egyetlen lehetséges megnyilvánulási formája egy egyházi iskolának. Lehet, hogy ezt nem is maga választotta, hanem a körülmények alakították így. Akkoriban kevés volt az egyházi intézmény, és sok diák szeretett volna például a pesti piarista iskolába járni. Az innovációs attitűd erősen megvolt akkor is, Kovács Mihály tanár úr például már a legkorábbi időkben számítógépet épített a diákokkal, és sokat túráztak vízen, kerékpáron, gyalogosan. Próbálták megvalósítani az iskolában, hogy minden gyermek a tehetségének megfelelő nevelést kapjon. Tudom, hogy megvolt a szándék az alapítói karizmák éltetésére is, ez 1989 után még inkább lehetségessé vált. Az újraindulás óta minden egyes oktatási intézménynek újra és újra keresnie kell a feladatát és az identitását a változó világban.

– *Más rendi fenntartású és egyházi iskolák hasonló célok megfogalmazására jutnak, mint ami a nemrég megjelent piarista kiadványban olvasható. Ebben a programban mi az, ami tipikusan piarista jellegzetesség?*

– Szerintem nagyon jó, hogy az egyházi iskolák hasonlóak, hiszen mégiscsak Krisztus van a középpont-

ban. Valamennyi szerzetesrendnek és minden egyházi iskolának, mindannyiunknak ugyanaz az Egyház az anyja. Nagy érték, hogy természetesen kapcsolódnak össze egymással ezek az intézmények. Nem szükséges, hogy a piarista, a ferences, a szalézi vagy a bencés intézmények markáns különbségeket mutassanak, hiszen testvérei egymásnak.

A piarista intézmények magját a piarista szerzetesi közösségek adják. Ezek a világiakkal, a szülőkkel és a diákokkal szoros együttműködésben hoznak létre egy olyan iskolát, amely keresi a pietas et litterae, a vallásosság és a tudás megfelelő elegyét.

Mitől lesz igazán piarista egy intézmény? A mostani dokumentum is fontosnak tartja, hogy az iskola gyógyító és inspiráló legyen.

Gyakorlatias tudást adjon, kerülje az intellektualizmust és a meddő pietizmust, ugyanakkor ügyesen ötvözze a tanulmányi szigorot az őszinte hitgyakorlatokkal.

– *Mit jelent az, hogy kegyesség? Milyen a kegyes iskola?*

– A magyar nyelvben a kegyesség kifejezés sokféle tartalommal bír, és jelentése időről időre változott. Mostanra archaikus kifejezéssé vált. Kalazanci Szent József korában a jó értelemben vett vallásosságot jelentette. Ő egy olyan iskolát szeretett volna, ami boldogságra vezet a diákokat a földi és az örök életben egyaránt. „Jól élni és jól meghalni” – mondja a dokumentumunk is. A helyesen értelmezett kegyességet is újra és újra keresnünk kell. Hitelesen szeretnénk megmutatni a mai fiataloknak olyan utakat, amelyek Istenhez vezetnek.

– *A piarista diák profiljáról szóló fejezet azzal kezdődik, hogy meghatározza, milyen a piarista iskolából kikerülő fiatal. A felsorolás első helyen említi, hogy boldog, majd ezekkel folytatja: lelki ember, együttérző, szolidáris, közösségi, felelősségteljes, kompetens, kreatív és mértékletes. Ez egy modern, univerzális emberkép.*

– A piarista iskola mindenki számára nyitott szeretne lenni, de soha nem tagadja meg, hogy evangéliumi értékekre épül, és a gyermek Jézust állítja a középpontba, aki növekedett Isten ismeretében és emberségben. Az evangélium hirdetése úgy lehet hatékony, ha elmondjuk, Isten boldognak teremtette az embert, földi és örök boldogságot ad neki. Olyan gyerekeket szeretnénk nevelni, akiknek rövid és hosszú távú céljaik is vannak, a leghosszabb távú céljuk pedig az örök élet.

Az ember számára az élet élethosszig tartó tanulás. A tudás és a műveltség önmagában érték, de nem rejti magában a folyamatos fejlődés lehetőségét, hiszen valahol véget ér. A rugalmas lélekben, a rugalmas szívben és a fejlődésre képes valóságban hiszünk.

A piarista közösség meghívottjai nem csak a fiatalok, hiszen a fejlődés nem zárul le 18 éves korban. A dokumentum is hangsúlyozza, hogy olyan közösségeket kell kialakítanunk, amelyekben megélhető a Krisztushoz tartozás Kalazanci Szent József stílusában, aki, ne felejtjük el, majdnem ötvenévesen kapta a hivatását, és azután is folyamatosan edzették a változó körülmények.

Szerző: Vámosy Erzsébet

Fotó: Lambert Attila

Forrás: Magyar Kurír



SZEGEDI piaristák

Dugonics András nem öregszik – a kétszáznyolcvankét éve született piaristára és tudósra emlékeztek

Polihisztor volt, de ez abban a korban nem volt egyedi jelenség. Magát inkább tartotta tanárnak, mint tudósnak. Vérteli szegedi volt, a magyar matematika sokat köszönhet neki. Akire a felsoroltak ráillenek nem más, mint Dugonics András.

„Magas volt, jóképű, férfias hangú, sietős léptű, aki mindig emelt fővel járt, diákjai nagyon kedvelték, és nem szerette a sokat beszélő embereket” – mondta el ünnepi beszédében kedden délután Mader Béla, a Szegedi Tudományegyetem könyvtárának nyugalmazott főigazgatója, egykori kecskeméti piarista diák. A korábbi évek szokásának megfelelően a Dugonics téren, a tér névadójának szobránál rendezte meg a tudós, író és piarista tanár születésnapjára ünnepségét a róla elnevezett szegedi gimnázium és a Dugonics Társaság. A szónok magára is érvényesnek tartotta, hogy nem szabad sokat beszélni, legalábbis, ha Dugonics András kívánságainak meg akarunk felelni. A piaristáknál az oktatás és a nevelés nem vált ketté, hanem természetes egységet képzett, így volt ez az 1740. október 17-én Szegeden született Dugonics tanári gyakorlatában is. Ez utóbbira azért szükséges felhívni a figyelmet, mert tudományos és irodalmi tevékenysége mellett háttérbe szorul, hogy tanár is volt, aki előbb a nagyszombati, majd a budai egyetem matematika – korabeli szóhasználat szerint mennyiségtan – tanára volt, majd az utóbbi egyetem rektora is. Élete utolsó tíz évét,

1808-tól Szegeden töltötte, és itt is halt meg – hangzott el az ünnepi beszédben.

„Szinte beleszületett a felvilágosodásba, és korán felismerte, hogy a magyar nyelv akkori állapotában nem alkalmas a tudományos és egyéb újdonságok kifejezésére. Kesergés helyett a cselekvést választotta, és résztvevője volt annak a mozgalomnak, amit jobb híján nyelvújításnak nevezünk.” – jelezte Mader Béla.

A matematika olyan kifejezéseit köszönhetjük neki, mint az egyenlet, a gömb, a gyök, a végtelen és a véges. Osztotta kor- és pályatársának, Bessenyei Györgynek a felfogását: „Minden nemzet a maga nyelvén lett tudós, de idegenben sohasem.” Ennek szellemében cselekedett.

Rendkívüli műveltségű ember volt, akit a mainál tágabb értelemben tarthatunk tanárnak, hiszen még olyan szépirodalmi művében, amilyen az első magyar nyelven született regényben, az Etelkában is tanítani szeretete volna olvasóit.

A szegedi Piarista Gimnázium éppen száz éve vette fel Dugonics András nevét. A híres középiskola most ünnepeli fennállásának háromszázadik évfordulóját. Az iskola történetét feldolgozó kötetet a napokban mutatták be a városháza dísztermében.

Forrás: szeged.hu/cikk, Bod Péter és Iványi Aurél

Piaristák 300 éve Szegeden – megalkották a Piarista iskola krónikáját. Könyvbemutató és pódiumbeszélgetés Szegeden, a Városháza dísztermében 2022. október 14-én

„A tanítás színes, a tanulás érdekes...”

Az első piaristák 1720-ban telepedtek le Szegeden, és 1721-ben nyitották meg iskolájukat, amely a mai Dugonics András Piarista Gimnázium, Alapfokú Művészeti Iskola és Kollégium. Az azóta eltelt 300 év színes történetét mutatja be a többszerzős kötet. Aki szegedi, elődeire találhat benne; aki tanár, magára ismerhet a régi sikereiben és botlásaiban; aki diák vagy cserkész, csínytevési ötleteket és példaképeket találhat benne; a szülők és érdeklődők pedig bekukucskálhatnak a régi és a mai piarista iskola izgalmas világába. Múltban a jövőt, Szeged egykori és jelenlegi fiataljai történeteiben a mindenkori városi jövőképet látjuk.

A szegedi piarista gimnázium 300 éves történetét feldolgozó, különleges kötetet mutattak be alkotói a nagyközönségnek pénteken a városházán. Noha a kiadvány

az iskola megrendelésére készült, korántsem csupán iskolatörténet. Egyszerre enciklopédia és magazin, város-történet és tudományos ismeretterjesztő kötet. Gazdag képanyag, térkép-rekonstrukciók, izgalmas táblázatok sokasága társul a szócikkekhez, amelyek az iskola múltjának legfontosabb eseményeit, személyeit, érdekességeit mutatják be. A kötet szerkesztésében Koltai András, a Piarista Rend Magyar Tartománya Központi Levéltárának vezetője is részt vett, kutatásai révén eddig ismeretlen történeti adatok és források is bekerültek a műbe. A Piarista 300 éve Szegeden című kötetet a levéltárvezető mellett Kokas Károly, a Klebelsberg Könyvtár igazgató-helyettese, a kötet szerkesztője, Károlyi Attila, a Szegedi Piarista Iskola tanára, társszerző és -szerkesztő, valamint Blazovich László egyetemi tanár, levéltáros, szakmai lektor mutatta be a nagyközönségnek.

Forrás: delmagyar.hu és szepi.hu



VÁCI piaristák

Római zarándoklat 2022

Nyáron 16 diák és 5 kísérő úgy döntött, hogy elzarándokol Rómába biciklivel.

Hatalmas testi és lelki teljesítmény volt, aminek a mai napig a hatása alatt vagyok. Varázslatnak mondanám, ami akkor kezdődött, amikor az első reggel felültünk a kerékpárokra Nagykanizsán, és akkor lett vége, amikor 3 héttel később landolt a repülőnk Budapesten.

De hogy mi is történt abban a 3 hétben?

Az egészet elmesélni lehetetlen, összefoglalni is nehéz. 13 nap tekerés, napi 100-120 km Alpokon, síkságon, Appenineken keresztül. Amikor már feladni készülnél, hirtelen meglátsz egy vízest, gyönyörű tájat, vagy egy hegycsúcsot, esetleg már a Róma-táblát, és rájössz: megérte. Olyan helyeken és városokban jártunk, ahova sosem gondoltam, hogy eljuttok, nemhogy biciklivel.



A bicajos zarándokok a Szent Péter Bazilikánál Rómában
Fotó: Kovács Lóránt (Lóci)

Róma városa csodálatos, az összes templomban jártunk szerintem, de mindegyikben kaptam valamit, amiből életemben építkezhetek.

Útközben is, de főleg esténként tapasztaltunk valami olyasmi gondviselést és törődést, ami elképesztő. Elképesztő volt megtapasztalni, hogy minden este volt hol aludnunk, volt mit ennünk és semmiben sem szenvedtünk hiányt. Természetesen útközben is voltak hatalmas élmények, de komfortzónából kilépés, sőt, nehézségek is akadtak. De mind nagyon megérte, hiszen az emlékek, barátságok, élettapasztalatok, amit a 3 hét során kaptunk: az elmondhatatlan!

Ezeket nem lehet megérteni, csak átélni, bár néha még számomra is hihetetlen, ami történt. Életem végéig hálás leszek ezért! Köszönöm.

Forrás: <https://vac.piarista.hu/romai-zarandoklat-2022>

Beszélgetés Marton Zsolt váci püspökkel, az egykori piarista diákkal

Lapunk nevében pár éve kérdeztük Marton Zsolt volt piarista diákot, a Központi Szeminárium akkori rektorát papi tevékenységéről és piarista kötődéséről. Öt év elteltével lapunk ismét megkereste Marton Zsoltot, aki immár, mint Vác püspöke válaszol kérdéseinkre.

- Elsőként nem is püspöki tevékenységével kapcsolatos „kihívásokról”, hanem a piarista kötődéséről kérdezzük Marton atyát. Hogyan is került a kecskeméti piarista gimnáziumba?

A Budapest melletti Maglódról származom, mivel gyakran jártak hozzánk misézni, lelkigyakorlatot tartani Budapestről és Kecskemétről piarista atyák (Diószegi Lajos, Szegheő József, Nemes György), kézenfekvő volt, hogy piarista diák legyek: így kerültem Kecskemétre.

- A pár éve készült interjúban szóba került, hogy a papi hivatás választásakor döntő hatással volt püspök atyára némely tanára egyénisége.

Így van. Talán a legnagyobb hatással, mint pap, Szegheő tanár úr (alias Totya) volt rám, de nagyon szerettem Ruppert tanár urat (ő lelki atyám is volt egy ideig), Lukács László igazgató urat és Tuba Iván tanár urat is. Lényegében a kecskeméti piarista évek alatt tértem meg. Ekkor találkoztam a „nagy méretű”, de fiatal és vidám Egyházzal. Ezért örökre hálás maradok a tanárainknak. Az összeszedett imaélet, a tanulási vágy, a rend szeretete, a művelődés fontossága mind-mind a piaristáktól ered.

- A „piaristázást” befejezve kérem meséljen arról, miként alakult papi tevékenysége. Vác előtt hol szolgált?

1998-ban végeztem a Pázmány Péter Katolikus Egyetem Hittudományi Karán és a Központi Szemináriumban, ekkor szenteltek pappá Vácott. Egy évig püspöki titkár voltam, aztán különböző helyeken a szokásos „számárlétra” (káplán, plébános, esperes) fokai következtek, majd a budapesti Központi Papnevelő Intézetbe kerültem prefektusnak. Öt éves mandátumom lejártát követően Gödre kerültem plébánosnak és kerületi esperesnek. 2015-19 között a Központi Szeminárium rektora lettem, és onnan kerültem Vácra püspöknek. Püspökké szentelésem 2019. augusztus 24-én volt.

- Püspöki tevékenysége – főleg egy olyan kiváló előd, mint Beer Miklós után – milyen kihívásokat jelentenek számára? Egyáltalán győzi „energiával”?

Azt szoktam mondani, hogy az „zöldmezős beruházással” lettem püspök, azaz nem voltam segédpüspök, és így nem volt lehetőségem arra sem, hogy belelássak egy egyházmegye vezetésébe. Ráadásul a római püspöki felkészítő az utóbbi két évben a járvány miatt elmaradt, csak idén összel tudom pótolni ezt a valószínű nagyon hasznos vatikáni kurzust. Mindazonáltal a püspöki hivatásra ugyanúgy igaz, mint bármilyen más hivatásra: püspökké, ráadásul jó püspökké válni kell. Én is alakulok, ebben sokat segít a napi ima és az együttműködés a paptársakkal és a világi munkatársakkal. Emberi számítás szerint kb. 20 évig lehetek püspök.

Az egyházmegyét tekintve ugyanazt szeretném megvalósítani, ami papként az egyházközségekben célt volt: szeretetben egységet építeni papokkal, világiakkal, katolikusokkal, nem katolikus keresztényekkel, sőt, a nem hívőkkel is. Az én feladatomban most elsősorban az, hogy olyanná tegyük az egyházmegyét, hogy aki benne él, úgy érezze, evangéliumi közösség tagja és aki kívülről lát bennünket azt mondja: „de jó lenne közéték tartozni”. Ennek megvalósítására 2020-ban hosszú távú tervezésbe kezdünk. Átgondoltuk milyen lehet az egyházmegye 20 év múlva a társadalmi változások következtében és mi milyenné szeretnénk alakítani. Látjuk, hogy az agglomeráció növekszik, kihívást jelent az elnéptelenedő kisebb falvak összefogása. A cél, hogy ún. központi plébániákat hozzunk létre, ahol a plébánost evangéliumi munkatársi közösség segíti és így együtt

képesek egy egész térség lelkipásztori szolgálatát ellátni. Ezzel a közös tervezéssel tulajdonképpen egy szinodális munkafolyamatot kezdünk el papok és világiak együtt. Mindez persze nem megy egyik pillanatról a másikra, sok közös beszélgetés, tervezés kell hozzá papok és világiak együtt, de a szinódus, azaz az „egy úton járás” éppen ezt jelenti.

Senkinél nincs ott a bölcsek köve, folyamatosan figyelünk a Szentlélek indíttatásaira és egymásra. Csak így együtt tudunk megfelelni ennek a kihívásnak.

- 2020-ban megválasztották a Magyar Katolikus Püspöki Konferencia családjügyi bizottság elnökévé. Mint család-püspök mit tart a legfőbb céljának?

Szeretném felmutatni a házasság szépségét és fontosságát. Jó lenne, ha a fiatalok átéreznék, megértenék, hogy milyen áldott dolog, ha egy férfi és egy nő egymásra talál, és egy életre elkötelezik magukat egymás mellett. Fontos kimondani, hogy nem a család, hanem az a társadalom van válságban, amely tagadja a család fontosságát, küldetését és bibliai meghatározását, miszerint az egy férfinak és egy nőnek a kapcsolatából születik meg. A család, a házasság és az élet védelme áll tehát a munkánk fókuszában, de mindezt nem harcos lelkülettel tesszük, hanem szeretettel, elfogadással, megértéssel. Ehhez segítségemre van az MKPK által fenntartott Családroda, ahol két állandó munkatárs dolgozik, valamint számtalan önkéntes segítő, akik egy-egy téma szakértői, mint az életvédelem, a természetes családtervezés vagy a családpszichológia. Az iroda összefogja az egyházmegye családpszichológus felelőseit, segíti munkájukat információval, képzési anyagokkal. Itt is a kölcsönösségre törekszünk, fontosak azok a találkozások, konferenciák, ahol a témával kapcsolatos tapasztalatainkat meg tudjuk egymással osztani.

Köszönöm lapunk nevében a beszélgetést. Szívből kívánjuk, hogy a piarista szellemiséget megőrizve továbbra is ilyen csodás lendülettel, kedves kisugárással, imponálóan nagy tudással munkálkodjon szerteágazó püspöki tevékenységében, a nagyszámú hívei lelkének ápolásában, Isten szolgálatában!

Dr. Kölcsei Tamás

Piarista emlékek Vácott a Püspöki Palotában is

A Vácra érkező piarista öregdiákok számára régóta többet jelent a város, mint egy turistának. Számos piarista vonatkozású emlék mellett a mostani „piarista jelen” is méltán melengeti meg szívünket. Elég a rendház előtt elmenni, ahol nyomban volt tanáraink emléke köszön vissza, és eszünkbe jut, hogy itt volt rövid ideig novícius Juhász Gyula költő is.

A piarista (Szent Anna) templomba betérve lelkünk is megnyugszik. Az eredetileg barokk stílusban épült templom az évek során eklektikus formává alakulva építészeti és belsejét tekintve is szép színfoltot je-

lent. A gimnáziumnak sok neves tanulója volt, elég csak Madách Imrere gondolnunk. A piarista atyák közül néhányról utcát, teret neveztek el e hangulatos kisvárosban. A piarista emlékek tovább kísérik a Püspöki Palota impozáns épületében is. Megemlítem, hogy Marton Zsolt püspök atya kecskeméti piarista öregdiák.

A klasszicizáló barokk palota 2021. augusztusában nyitotta meg kapuit a nagyközönség előtt pénteki és szombati 11 órás kezdetű idegenvezetéssel. Jelen sorok írója egy nívós idegenvezetés keretében ismerhette meg a palota életét, megismerve az eredeti pompájában tündök-

lő szobákat, termeket. Az idegenvezetés során elhangzott, hogy 1950-ben ez a palota adott menedéket üldözött apácáknak. A volt piarista diákok körében ismert, hogy a piaristák 1950-es kommunista vezérlésű szétszórátása idején ebben a palotában számos szerzetes között több piarista szerzetes is menedéket talált. Az idegenvezetőt informáltam az üldözött piarista atyák ittlétéről, aki köszönétét fejezte ki ezért. Tudomásom szerint azóta pár szóval az idegenvezetésben erre is kitér.

Böszörményi Géza „A magyar piaristák 1950-ben” című könyvéből szeretném ezeket az idöket a piarista atyák visszaemlékezései alapján felidézni. Ez azért is érdekes, mert a Vácra elüldözött atyák a palota falai között viszonylagos nyugalmat, békét találtak. Az egyéb helyekre internáltaknak megaláztatásban, durva, kíméletlen, néha brutális bánásmódban volt részük. A Vácra kerültek tehát – mint láthatjuk – viszonylag szerencsésnek számítottak. De lássuk az említett könyvből a visszaemlékezéseket – némileg rövidített formában:

A váci kényszerlakhely

A nagykanizsai, szegedi és váci piaristákat a váci püspöki palotában helyezték el. Itt megjegyzendő, hogy a váciak tévedésből (ávós szállítási szervezetlenség miatt) kerültek a püspöki palotába. A kapkodásra jellemzően a nagykanizsaiakat előbb a fegyházba szállították, majd – ismét tévedésből – a váci rendházba, végül a püspöki palotába, ahol már ott voltak a szegediek. Az itt töltött időről számos visszaemlékezés született. A nagykanizsai házi krónikában Szűcs Imre házfőnök részletesen beszámol az ottaniak elhurcolásáról, a váci tartózkodásról és a tábor szétszórásáról. A tábor életéről további részleteket árul el Molnár István szóbeli visszaemlékezése. Eszerint az internálótáborokat „kényszerlakhelynek” nevezték. A váci rendtagok nem mehettek vissza a rendházukba; raboknak számítottak, ezért nem volt szabad elhagyniuk a püspöki palotát engedély nélkül. Ennek ellenére lehetséges volt a távozás, mert csak egy őr állt a palota előtt, bent viszont igen sokan voltak, és nem kértek iratot a kilépéskor. A palotában nem volt

rendőr, az internáltak belső életébe így nem szóltak bele. Akárki bejöhett látogatóba, így Molnár István szülei is rendszeresen fölkeresték őt. Molnár István néha kiszökött intézkedni házfőnöki utasításra. Összesen 215-en zsúfolódtak be a szerzetesek és szerzetesnők, közülük 32 volt a piarista. A három (nagykanizsai, szegedi, váci) piarista házfőnök létrehozta a házfőnökök tanácsát, ez lett a legfőbb irányító testület. Szűcs Imre nagykanizsai házfőnök faliújságot is indított Nagykanizsai Kürt címmel. Időnként a rendfőnök látogatást tett, lelkesítő, szép költeményeinek előadásával még elviselhetőbbé téve a kényszerű ottlétet.

A szerzetesek földön, matracon zsúfolódva egymás mellett aludtak. A püspöki palota kápolnájában miséztek. A főzést és a takarítást az apácák intézték. Az étkezés közös volt, melynek gondját Pétery József püspök vállalta, aki egyébként végig testi-lelki gondviselőjük volt. Nagy számban érkeztek látogatók, jobbára megpakolva élelmiszerral, a hívektől sok élelmiszert kaptak.

Próbálták minél hasznosabban eltölteni az időt: angol tanfolyamot tartottak (Schmidt Mihály jóvoltából), jó hangulatú Kalazancius-ünnepélyt rendeztek, kugliztak, a nővérek pedig énekkart szerveztek. Hetente rendszeres előadásokat tartottak.

A baloldali munkások háromszor-négyszer tüntetést szerveztek a palota előtt, egyébként nem voltak atrocitások, börtönbe nem vittek el senkit.

Az állam és egyház közötti megállapodás aláírása után az internáltaknak a rendőrségen meg kellett írniuk az új lakásbejelentőt, aztán szabadon távozhattak. Szerencsére ők (a „váciak”) fizikailag és még lelkileg sem megtörve hagyhatták el a kényszerlakhelyet, nem úgy, mint azok a balsorsú társaik, akik sok megaláztatás, durva bánásmód után lettek szabadok. Lélekben és fizikailag megtörve.

*Az interjút készítette:
dr. Kölcsei Tamás*

Cipősdoboz Kárpátaljára

A CIPŐSDOBOZ akció november 10-től indul és december 14-ig tart.

Kedves Diákok! Kedves Tanárok! Kedves Szülők!

Az ideai adventi időszak és a karácsony nagyon nehéznek és szomorúnak ígérkezik a Kárpátalján élő emberek számára. A háborús helyzet miatt sok család várhatóan nem tud majd együtt ünnepelni. Ukrajna infrastruktúrájának jelentős része megsemmisült, ami hatással van

a kárpátaljai háztartásokra is: az otthonok fűtése egyre nehezebben oldható meg, emellett pedig még napi 5-12 (vagy akár ennél több) órás áramkimaradással is számolni kell.

A körülmények, sajnos, nem kímélik a gyermekeket sem: a gyakori légiriadók miatt naponta akár több órát is óvóhelyen kell tölteniük, előfordul, hogy leckéjüket gyertyafénynél írják. Ha folytatódik a háború, akkor a gyerekek egy része nem ünnepelhet együtt az édesapjával.

val, vagy idősebb fiútestvérével. Továbbá feltételezhető, hogy az egyre nagyobb méreteket öltő gazdasági válság miatt lesznek olyan családok, ahol a karácsonyi ajándékokra már nem jut pénz.

Arra hívok és biztatok Mindenkit, próbáljunk közösen örömet szerezni minél több kárpátaljai gyermeknek és egy kis mosolyt csalni az arcukra azzal, hogy eljuttatunk a részükre egy-egy cipősdoboznyi karácsonyi ajándékot.

Kérések:

- Készíts egy, vagy több cipősdoboznyi ajándékot.

- A dobozba tehetsz: tanszereket (füzet, toll, ceruza készlet, tolltartó, órarend, notesz, radír, stb.), édességet (csoki, cukorka, gumicukor, szaloncukor, nápolyi, diák-csemege, stb.), tisztálkodószereket (szappan, tusfürdő, sampon, kézfertőtlenítő, stb.), magyar nyelvű könyvet (pl. mesekönyv, színező, vagy valamilyen ifjúsági regény, stb.), kesztyűt, sálát, sapkát, zoknit.

- A dobozt csomagold be, de külön a tetejét és az alsó részét úgy, hogy nyitható legyen.

- Ne ragaszd le a dobozt!

- A tetejére ragaszd papírcetlit, vagy matricát, melyre írd fel: a jellegt: „CIPŐSDOBOZ KÁRPÁTALJÁRA”;

azt, hogy hány éves gyermeknek, továbbá fiúnak, vagy lánynak szánod az ajándékot.

- Olyan állapotban lévő tárgyakat tegyél a cipősdobozba, amelyeket Te is szívesen elfogadnál! Ne az motiváljon, hogy mitől szeretnél megszabadulni, hanem hogy őszinte örömet szerezz valakinek. Ezért nagyon kérek, hogy csak új, tanszereket, sapkát, sálát, stb., illetve felbontatlan tisztálkodószereket tegyél a dobozba! A könyv lehet használt, de mindenképp jó állapotban lévő (azaz ne legyen összetépvé, vagy belefirkálva).

- Az elkészített cipősdobozt november 10 és december 14-e között add le az iskolánk portáján, vagy a tanári szobába nekem.

Az összegyűlt ajándékokat Meláth Attila baptista lelkész úrral közösen még a karácsonyi ünnepek előtt elvisszük Kárpátaljára, a Nagyszőlősön és környékén élő gyermekek számára.

Előre is köszönöm a szeretetteljes segítségeteget!

Gyulay Alexandra

Forrás: <https://vac.piarista.hu/hirek/ciposdoboz-karpataljara-12481>

Piarista vendégek Rómából

November 8-án ellátogatott iskolánkba a piarista rend januárban kinevezett, Európáért felelős generális asszisztense, Carles Gil i Sagner SP. Egy hetes magyarországi tartózkodása során megismerkedik a magyar rendtartomány piarista intézményeivel. Elkíserte őt Pedro Aguado SP generális atya is.

Látogatása során Carles Gil i Sagner SP végigjárta az iskola épületét Szakál Ádám piarista tartományfőnök és Kalász Ákos igazgató urakkal. Köszöntötte a tantestület tagjait, és mondott néhány bátorító szót tanárainknak.

Megismerkedett a PAD, a Kalazancius Mozgalom és a cserkészvezetőkkel.



Pedro Aguado és Carles Gil i Sagner piarista atyák Vácott

Forrás: vac.piarista.hu

Váci Piarista Rendház – szerzetes közösség

A váci piarista szerzetesközösség saját weboldala: <https://rendhaz.vac.piarista.hu>

Ajánljuk szíves figyelemetekbe!



PIARISTA NŐVÉREK

Pro Urbe-díj Kürti-Bokor Judit piarista nővérnek



Kürti-Bokor Judit

Forrás: Piarista Nővérek

Judit nővér közösségért és a Celestina Anya Oázisban, a nehéz sorsú gyerekekért végzett munkájáért, Nagykovácsly megyei jogú város képviselő testülete Pro Urbe-díjat adományozott Kürti-Bokor Judit piarista nővérnek. A díj ünnepélyes átadására augusztus 17-én került sor, a Celestina Anya Oázisban.

Részletek Poszet Anikó laudációjából:

„Amikor líceumi vagy egyetemi ballagáson állok és a szülők arcára nézek, éveket összeadó, millió perccel látok: munkát, erőfeszítést, virrasztást, biztatást, csalódást és újrakezdést, de mindenek felett büszkeséget és örömet, hogy a gyermekből fiatal felnőtt lett, akinek sikere mögött ott áll a szülő. De azok a gyerekek, akik mellett és mögött mindez nincs, akik sodródni, kiszolgáltatottak és peremre szorultak, az ő életükben eljön-e egy ilyen büszkeséggel teli perc? Ki áll melléjük?

Ez a feladat teljes szívet-lelket követel, méghozzá Istenhez emelt szívet-lelket, mert az emberi erő ide sokszor kevés. Judit nővér ezt vállalta, ehhez adta oda szívet-lelkét előbb Istennek, hogy aztán a rászoruló gyermekeknek adja.”

„Nagykovácslyban sokan emlékeznek a régi piarista iskolára és tanárookra, de csak reménykedtünk, hogy visszatérnek közénk a piaristák. Judit nővér és társa, Tünde nővér 2004-ben csendben érkezett és kezdett dolgozni Nagykovácslyban. A szürke, rendezetlen, leromlott állapotú épületre rá sem lehetett ismerni, mikor munkájuk nyomán megújult, virágokkal, színekkel, élettel telt meg és otthonná vált. Jöttek az első gyermekek, kislányok, akiknek nem volt esélyük a jövőre és itt otthonra, családra

találtak. Judit nővér 2004 és 2019 között házfőnökként vezette a közösséget. Elkötelezettségen alapuló gazdag Istenkapcsolat, mély lelkiélet az övé: Isten hiteles jeleként él közöttünk. Valódi értékeken alapuló közösséget alakított ki. Szerzetesi hivatások kibontakozását ápolta, kísérte. A Gondviselésre való, mély bizalmon alapuló bátor ráhagyatkozás jellemzi.”

„Vezetésével a piarista nővérek közössége tevékeny tagjaként folytatta az évtizedekkel korábban félbeszakadt gazdag piarista hagyományt nemcsak a Kalazanci Szent József templom plébánia közösségében, hanem az egész város és a környező települések szerető szívű, nagylelkű lakói között.”

„2015-ben megvalósul igazi álma, a Celestina Anya Oázis, egy nagyobb, több gyermeket befogadó, család típusú otthon, a felújított egyházmegyei tulajdonú épületben. Ide már fiúkat is befogadtak.”

„Judit nővér mesét olvasott, biciklizni tanított, magyarázta a verset és a matek feladatot, erdei sétára vitt, imádkozni és szeretni tanított. Közben sokszor virrasztott, hivatalokba járt, vastag dossziékat állított össze, engedélyeket szerzett, pályázott, adventi koszorúkat ragasztott, iskolatáskákat pakolt be. Imádkozott, szeretett.”

„Ma már két gyönyörű épület igazolja munkáját és sok lelki épület: a gyerekek, egészen kicsitől felnőtt diplomásig, akik dolgoznak, családjuk van, akiket befogadott, nevelt, tanított, kísért. Egy ember „igen”-je mennyi életet változtatott meg.”

A Pro Urbe-díj megünneplése után nem sokkal érkezett a szomorú hír, hogy elhunyt Kürti-Bokor Judit piarista nővér. Nyugodjék békében! Az egész piarista közösség nevében köszönünk mindent!

Mély fájdalommal, de Isten akaratában megnyugodva tudatjuk mindazokkal, akik szerették és ismerték, hogy Kürti-Bokor Judit, piarista nővér

súlyos betegség után, életének 52. évében hazatért megváltó Urához.

A virrasztó 2022. szeptember 11-én, vasárnap

20.00 órakor kezdődik nagykovácslyi

Kalazanci Szent József Plébániatemplomban.

Lelki üdvösségéért tartandó gyászmise

2022. szeptember 12-én, hétfőn 16.00 órakor lesz

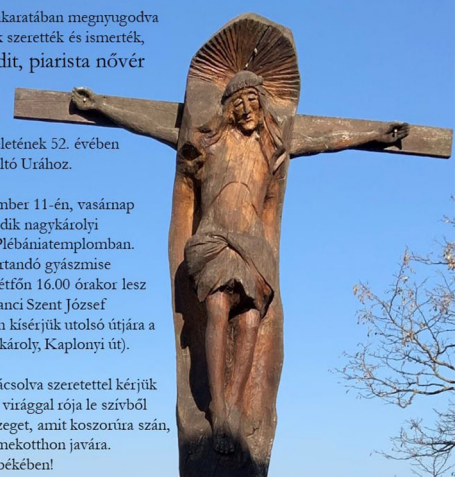
a nagykovácslyi Kalazanci Szent József

Plébániatemplomban, ezután kísérik utolsó útjára a

Rozália temetőbe (Nagykovácsly, Kaplonyi út).

Jutka nővér kívánságát tolmácsolva szeretettel kérjük mindenkitől, hogy egy szál virággal tölje le szívből fakadó kegyeletét, s azt az összeget, amit koszorúra szán, adományozza a gyermekotthon javára.

Nyugodjék békében!





BUDAPESTI piaristák

Kalazanci Szent József ünnepén a generálisi házban tett látogatásról



Pedro Aguado atya

Forrás: Kalazancius Mozgalom

Kalazanci Szent József ünnepén a Kalazancius Mozgalom egy kisebb küldöttsége a római generálisi házban ünnepelte az eseményt. A többnapos találkozón beszélgettek Pedro Aguado generális atyával a kalazanciusi küldetésről, a KM jövőjéről. Ellátogattak több piarista emlékhelyre és imádkoztak a rendalapító sírjánál.

A római túra második felében a fiatalok Assisibe is ellátogattak, ahol Kalazancius is többször. Itt a hivatásuk és Istenhez való közelebb kerülés volt a cél, amit templomok és kolostorok bejárása után egyéni munkával és imádsággal fedeztek fel és erősítettek. Assisi után visszatértek Rómába, ahol a zárónapon reflexióval, megosztással és közös evéssel, tánccal tettek pontot a római út végére. A római túra tényleges zárása pedig a reptéren történt, ahol a csapat véletlenül találkozott Erdő Péter bíboros atyával.

Kalazancius Mozgalom vezetők hétvégéje

Október 21-22-én őszi koordinátori összejövetelt tartott a Kalazancius Mozgalom, amely a káptalani készület jegyében zajlott. A delegált csoportvezetőkkel közös ún. szinodális gyűlés lehetőséget adott az elmúlt négy év értékelésére és jövőre vonatkozó javaslatok megfogalmazására is.

A KM honlapja: <https://www.kalazanciusmozgalom.hu/>

Forrás: <https://vac.piarista.hu//km-vezetok-hetvegeje>

Budai piarista elemi iskola és gimnázium diáknévsorai

Október 18-án emlékezünk a piaristák budai gimnáziumának megindulására. A mai Budapesti Egyetemi Katolikus Gimnázium jogelődjét, a piarista szerzetesek vezették a jezsuita rend feloszlata után 1831-1851 között. Ehhez kapcsolódva elemi oktatást is végeztek 1880-ig.

A piarista időszakból származó időszakban megjelent diáknévsorok (érdemsorok) közül sok megtalálható könyvtárunk állományában. Az érdemsorok digitális változatait elérhetővé tettük honlapunkon. Ugyanitt a levéltári iratokról is lehet tájékozódni.

Érdemsorok időköre:

Elemi iskola: 1833-1868 (8 db)

Gimnázium: 1826-1850 (18 db)

Ezúton ajánljuk figyelmetekbe a „Piarista Rend Magyar Tartománya Központi Könyvtára”-t, amely nyilvános könyvtári szolgáltatásokat biztosító egyházi szakkönyvtár.

Web: <https://pkk.piarista.hu/>

Közösség – A piarista iskola alapja

Kalazanci Szent József, a piarista rend alapítójának és pártfogójának ünnepén szerte a világon hálaadó szentmisére gyűlnek össze a szerzetesek és a piarista közösségek.

Budapesten Szakál Ádám tartományfőnök mutatott be szentmisét rendtársaival, az iskola tanáraival, munkatársakkal, diákokkal és öregdiákokkal. Szentbeszédében felidézte, hogy idén 400. évfordulóját ünneplik a rendi konstitúció jóváhagyásának. A rend alapítása, szabályzata Kalazanci Szent József munkája, amelyet hosszú időn keresztül készített el. Fegyelmezettségre, odafigyelésre tanít minket azzal, hogy szeretett iskolai és iskolaszervezői munkáit is felfüggesztve, Narni városkájába elvonulva írta meg a rend alapidokumentumát.

Hangsúlyozta, „a Konstitúciókban nem tanrendet kaptunk Kalazanciustól – bár életében ezek kidolgozásában is nagyon sokat és nagy odaadással dolgozott –, hanem a kegyes iskolákat életető szerzetesközösség együttélésének szabályait. Fontos, hogy a közösségnek, hogyan kell az iskolához viszonyulnia, milyen az a közösség, aki jól tudja szolgálni, fenntartani, hordozni az iskolát. Hogyan kell a mindennapokban viselkedni, hogy készek legyünk a gyerekek szolgálatára, hogyan kell élnünk, hogy meghalljuk a Szentlélek indításait. Mert Kalazanci Szent József egy közösségre alapozza az iskolát. Ebbe hív mindenkit az egyéni karizmájával. De egy piarista karizma, egy piarista egyéniség is csak akkor tud jól kibontakozni, ha élheti a közösségét is.”

„A nagy piarista egyéniségek sem létezhetnének piarista közösség nélkül. Éppen ezért ápolnunk, állandóan tisztítanunk kell a közösségünket. Az lehet jó piarista egyéniség, aki a saját karizmáját, a legjobb tudását beleadja a mindennapokba, de mindig tudja, hogy a közösség építésével együtt tud csak kibontakozni.”

Kalazancius sok forrásból dolgozott a konstitúció írásakor, de a bevezetőt saját kútforrásból, gondolatai alapján, maga írta. Ebben tömören, lényegre törően fogalmazza meg, hogy mi a piarista iskola lényege, és ehhez miért kell szerzetesrend, miért kell közösség. „Mínthogy Isten egy-



*Szakál Ádám tartományfőnök atya
beszédet mond az ünnepségen*

Forrás: Piarista Rend Magyar Tartománya

házában a Szentlélek által vezetve minden szerzetesintézmény mint valódi céljára a szeretet tökéletességére törekszik különféle intézményei révén, úgy a mi szerzetünk is teljes igyekezetével ennek megvalósítását tűzi ki célul” – idézte a tartományfőnök a konstitúciót, majd folytatta, „Intézményünknek tehát az lesz a feladata, hogy a gyerekeket az elemi ismeretektől kezdve helyes olvasásra és írásra, számolásra és latin nyelvre, főleg pedig vallásos életre és hittanra tanítsa, és mindezt a lehető legegyszerűbb módszerrel tegye”. A tantárgyak ugyan azóta változtak, viszont láthatóan kiemelte a leglényegesebbet, a gyerekek és fiatalok Istenhez vezetését, mint fő célt.

Jusson eszünkbe, mi mit kaptunk Kalazanci Szent Józseftől, mi az, ami számunkra személyesen is fontos a piaristaságban. „Rendalapítónk fontosnak tartja, hogy közösségnek tekintsük a piarista iskolákat, szerzetesek és világiak egyaránt, így ma is közösségi iskolát építünk, és fontosnak tartja ennek az iskolának a céljait, hogy a fiatalokat minél jobban, minél praktikusabban tanítsuk és minél mélyebben Krisztushoz vezessük” – zárta gondolatait Szakál Ádám tartományfőnök.

Forrás: Piarista Rend Magyar Tartománya

A Magyar Piarista Diákszövetség volt főtitkára, dr. Török Bernát leköszönő beszéde

Kedves Öregdiáktársak!

A diákszövetség idei közgyűlése tisztújító közgyűlés, főtitkárt választunk. Nyolc év után új embert állítunk a posztra, hiszen két főtitkári ciklust követően átadom a feladatokat a közgyűlés bizalmát elnyerő utódoknak. Mindeközben persze magam is aktívan, sőt a munkamegosztás erősödésének köszönhetően bizonyos pontokon akár még aktívabban dolgozom majd tovább a piarista közösségért. (Bernát az MPDSZ alelnöki tisztségét tölti be a továbbiakban – a szerk.)

Hogy nyolc esztendő sok-e vagy kevés, az attól függ, honnan nézzük. Onnan nézve, hogy mennyi minden változott a diákszövetségben azóta, hogy megkezdtem a főtit-

kári munkát, ez az időszak soknak érződik. Számba venni is nehéz sajnos, hányan értek földi útjuk végére azok közül, akik évtizedeken keresztül meghatározó alakjai voltak az MPDSZ életének. Hálásak vagyunk nekik, hogy keretet teremtettek közösségünk életének, hosszú és sokszor nehéz időközön át őrizték és erősítették az öregdiákok összetartozását, és végül ránk, fiatalabbakra bízta közös ügyeink további intézését. Nagy örömünk, hogy többen azért még ma is itt vannak köztünk a „nagy öregek” közül.

Ez a nyolc év azonban nemcsak külön-külön hozott változást az életünkben, hanem a diákszövetség egészét is sajátosan érintette. Egy átmeneti kor első meghatározó időszakát látom benne, amikor már a bőrünkön, a mindennapi munkában vált érezhetővé az, amit addig

a jövőbe tekintve mondtunk: hagyományaink megtartása mellett is új kezdeményezésekre van szükség ahhoz, hogy a diákszövetség az újabb öregdiák generációk számára is a piarista diákok közösségének összetartója maradjon. Kulcskérdéssé vált a fiatal és a legfiatalabb, évről évre piarista iskolákban végző öregdiákok bevonása. Jelenleg még korántsem mondhatjuk, hogy ezt a feladatot sikerrel végeztük volna el, ami nem csoda, hiszen komoly kihívás ez. Minden közösség – legyen az civil, oktatási, politikai, egyházi – küzd a felnőtté váló korosztályok megszólításának nehézségeivel. A legfontosabb kérdésnek ugyanakkor azt tartom, hogy dolgozunk-e ezen, és keressük-e az új utakat a piarista diákok újabb generációinak megnyerésére.

Aki kicsit is követte az elmúlt nyolc év munkáját, az előtt nem lehet kérdéses a válasz: igen, keressük, minden tőlünk telhető erővel. Stratégiai folyamataink a „piarista alumni” gondolatától sok-sok tagozati programkezdésműködésen át a „PiárHáló” koncepciójáig a szándékainknál néha kicsit lassabban, de biztos vízió felé haladnak. Ha a munkánkat ezeknek a stratégiai távlatoknak a fényében nézem, akkor nyugodt szívvel mondom: minden reményünk és esélyünk megvan arra, hogy letegyük az alapjait az előttünk álló évtizedekben is sikeresen működő diákszövetségnek és öregdiák-hálóknak.



dr. Török Bernát

Fotó: Wágner Csapó József

Ehhez kérem a továbbiakban is mindannyiótok erkölcsi támogatását és minél többetek vállalkozó kedvét az új főtitkár és az egész elnökség munkájának segítésére.

Köszönettel az elmúlt évek támogatásáért, barátsággal:

*dr. Török Bernát
volt főtitkár, MPDSZ alelnök*

A beszéd elhangzott a 2022. évi közgyűlésen.

Bemutatkozik dr. Wiedemann János, a Magyar Piarista Diákszövetség új főtitkára

Kedves Öregdiáktársak!

Megköszönve a Magyar Piarista Diákszövetség közgyűlésének bizalmát, amellyel 2022 májusában a Diákszövetség főtitkárává választottak, engedjétek meg, hogy röviden bemutatkozzak.

Egy Tolna megyei kis településről vezetett az utam a Kecskeméti Piarista Gimnáziumba, ahol 1993-tól 1997-ig töltöttem el négy meghatározó évet elsőgenerációs piarista diákként. Hamar egyértelművé vált számomra annak a jelentősége, hogy nem csupán a gimnázium diákja lettem, hanem ezzel párhuzamosan kollégista is. Amel-

lett, hogy akkoriban sokszor nem örültünk a kollégiumot jellemző kötött időbeosztásnak, olykor katonás rendnek, már akkor megsejtettük, hogy milyen embert és közösséget formáló hatása van annak, hogy az év nagyobb részében 0-24 órában piarista közösségekben teltek napjaink. Ékes bizonyítékul szolgálnak erre az akkor megkötött és máig élő barátságok is. Szeretettel emlékszem meghatározó tanáraimra, akik nagy részét a nemrégiben megtartott 25 éves érettségi találkozón is viszontláthattam.

Az érettségi után a Pázmány Péter Katolikus Egyetem Jog- és Államtudományi Karán folytattam tanulmányaimat, majd a diploma megszerzése után előbb az ügyészségen helyezkedtem el, később az Alkotmánybíróságon, jelenleg pedig a Nemzeti Választási Iroda keretein belül dolgozom jogászként. A munkám mellett szereztem már egy kis tapasztalatot civil szervezet működésével kapcsolatban is, ezt igyekszem minél hatékonyabban a Diákszövetség javára fordítani.

Némi izgalommal, de nagy lelkesedéssel kezdem meg a főtitkári feladatok ellátását, igyekszem a legjobb tudásom szerint elvégezni a rám bízott teendőket, ennek során megköszönöm a tapasztalt tagok segítségét, támogatását. Ha pedig én tudok valamiben bárkinek a segítségére lenni, keressetek bizalommal.

2022. június 7.

*Baráti üdvözléssel:
dr. Wiedemann János*

*Főtitkár
Magyar Piarista Diákszövetség*



dr. Wiedemann János új főtitkár

*Fotó: a 2022-es kecskeméti piarista öregdiák
vacsorán készült*

Beszélgetés Marton Bernát ciszterci perjellel érdekesítő életéről

Egy volt piarista diák 1956 után disszidál, az USA-ban köt ki, ahol ciszterci szerzetesként él, majd iskolaigazgató lesz. Ez igen! Maratoni futásaival a neve még ismertebb lesz, hazatérése után pedig Zircen éli életét perjelleként.

- *Mely piarista tanáraidra emlékszel legjobban? Szigorúnak tartottad őket?*

Majdnem mindegyikre emlékszem, de leginkább Medvigy Mihály magaslik ki emlékezetemben, persze Maklári és Hegyi, meg Vízvári is. Osztályfőnököm, Galambos tanár úr nem nagyon kedvelt (én sem kedveltem kiváltképpen őt). Neki voltak kedvencei, és én nem tartoztam közéjük. Tanáraitam összességében igen szigorúnak találtam.

- *Milyen tanuló voltál?*

Az elemiben nagyon jó tanuló voltam. Egyetlen egy nem kitűnő jegyet szereztem – biológiából, mert nem tanultam meg a szakaszt a „libáról”, és pontosan azt kérdezte tőlem a tanárúr. Ez a szint nagyot változott a piaroknál, mert ott tanulni kellett, s nekem az nem nagyon tetszett: mindezidáig csak egyszer kellett elolvasni a feladatot és már tudtam. Akkortól fogva jóval több energiát és időt kellett a tanulásba fektetnem. A színvonalat megemelték. Csak jó, de nem kitűnő tanuló lettem. Két leggyengébb jegyemet nyelvekből érdemeltem ki. Oroszból és latinból hármast kaptam az első év végén. A helyzet későbbi íróniája: évtizedeken keresztül voltam latin és francia tanár a későbbi Cistercian Prep Schoolban. Második koromban nagy problémát okozott a matek és a fizika.

- *A piaristáknál töltött pár év elég volt hogy a piarista szellemiséget megismerd?*

Nekem kimondottan tetszett, hogy vasárnaponként kötelező volt szentmisére ünneplőben menni, és a kápolna utolsó soraiban végig állni – akkor csak a felsőbb osztályok tagjainak jutott szék. Medvigy tanár úr szeretete áthatotta minden óráját.

- *Megjelent két könyvedből tudom, hogy igen kalandos úton érkeztlél külföldre.*

Hű, mennyi időm van? 15 éves koromban, anyám parancsára – „menj, fiam, keresd fel a bátyádat” – elindultam nyugati irányban 1956. november 20-án. A bátyám, a ciszterci Henrik atya, már Amerikában volt, mert előjárói tudták, hogy a rendet fel fogják oszlatni és a fiatalokat Endrédy Vendel apát úr próbálta külföldre menteni. Egy másik bátyámnak, Lacinak, kellett volna indulni, hogy feleségének Pittsburgh-ben élő rokonaihoz költözzenek. De az út nem volt lehetséges, mert fiatal gyermekeik, a kétéves ikrek nagyon megbetegedtek. Mivel minden el volt intézve a kimenetelre, hogy ne vesszen kárba a sok előkészülés, akkor történt az elhatározás, hogy menjen a „kisöcsike”. A kisöcsike tehát ment, de az előre megbeszélte helyen nem azokkal találkozott, akikkel kellett volna, hanem egy vadidegen házaspárral vadregényesen került ki még aznap Ausztriába.

Hogy a „helytelen” házaspárhoz csatlakoztam, azt csak nyolc év után tudtam meg, amikor végre találkoztam családommal Bécsben, és Laci bátyám elárulta nekem a titkot. A „véletlenek” sorozata kísért engem először Ausztrián, majd Svájcban, Franciaországon, Spanyolországon keresztül. Tizenhárom hónapos menekülttábori tartózkodás után jutottam el New Yorkba, ahol találkoztam Henrik bátyámmal, akit 10 éve nem láttam. Ezt még lehetne színezn, hosszabb lére eresztvén, de most legyen elég erről ennyi.

- *Hogyan kerültél az USA-ba és miért „pont” ciszterci akartál lenni?*

A válasz ezekre a kérdésekre is fejezeteket igényelne (amit meg is írtam kétkötetes könyveimben), de a fontosabb részletek a következők: a fiatal ciszterci atyák nyugatra menekültek és már volt egy házuk Wisconsin államban. Itt, rendi belső visszasságok miatt nem tudták megvalósítani terveiket, hogy fiúiskolát szervezzenek, viszont a dallasi püspök, Thomas K. Gorman, akkor alapított egy új egyetemet, ahová nagyon jól jöttek a kitanult szerzetesek, akik pontosan tanítani akartak. Így kerültek a University of Dallas kampuszára – és Henrik bátyámat is oda helyezték. Ezért jutottam végtére én is oda. Állami iskola után én a dallasi jezsuitáknál érettségiztem, és teljes ösztöndíjjal az egyetemre érdemeltem ki felvételt. Ott találkoztam a már ott tanító ciszterci atyákkal, és mivel én egész életemben tanárnak készültem, úgy éreztem belépek közéjük. Jelentkeztem, felvettek, és a többi – mint mondják angolul: „the rest is history”, a többi már történelem.

- *Az USA-ban hol és mit tanítottál?*

A Cistercian Preparatory School-ban tanítottam szinte mindent: hittant, történelmet, zenét, fotózást, latint, franciát és még angol nyelvet is. Első szerelmemet, a biológiát sajnos nem volt lehetőségem folytatni, mert másra volt szükség. Az engedelmesség más irányba terelt.

- *Ami igen különös - és egyáltalán nem szokványos -, hogy elkezdtlél atletizálni, hamarosan a „kegyetlen” maratoni futásra „szakosodva”.*

Miután 55 éves koromban lemondtam az igazgatóságról és egy kicsit tágas mellbőséggel rendelkeztem, elhatároztam, hogy testedzésre adom magam. Így kezdtem el futni, először csak nagyon rövid távon, aztán egyre hosszabb távokat, végül két év alatt sikerült feltornásznom a távot egészen a maratonig. És mivel ez sem volt elég, ultramaratonokra szántam magam. Ez tett igazából, hogy úgy mondjam „ismertté” Magyarországon, mert 2015-ben, hogy ne szakítsam meg az ultrák sorozatát az Államokban, engedélyt kértem, hogy virtuálisan itthon futhassam le ugyanazt a távot, ugyanabban az időben, a Margitszi-

geten 10 kört. Viszont teljesen váratlanul közben egy nagyon erős hideghullám és jégvihar az amerikai ultramaraton törlését eredményezte – én viszont Budapesten, nagyszerű, mintegy 10 fokos időben futottam le a „Cowtown Ultra Maraton.” A futásban nem voltam egyedül, mivel két-három, sőt több körre pár Szent Imrész-s diák és tanár is csatlakozott hozzám. Ezt az eseményt a sajtó megneszelte, és végig kísért a 7 óra 36 perces futáson, este pedig a hírekben számoltak be róla(m). Ezt az amerikai sajtó is átvette. Másnap a Digisport csinált velem egy tényleg nagyon kedves és érdekes interjút.

- *Van tudomásod arról, hogy rajtad kívül volt-e a világon olyan szerzetes, aki több maratoni versenyre is benevezett és ráadásul ott sikeresen helyt is állt?*

Férfiak között két egyházmegyes papról tudok, akik szintén futnak, az egyik közülük a dallasi egyetem kanclárja volt. De van egy domonkos nővér, Sister Stephanie Baliga, akit „Running Nun” néven ismernek – engem pedig „Running Monk” címen mutatnak be. Sister Stephanie igazi nagymenő, aki igen tetemes összegeket képes összeszedni – több millió dollár értékben – jótékonyági célokra. Én sokkal szerényebb összeget, néhány tízezer dollárt gyűjtöttem be a Parkinson Kór gyógyításának kutatására, ugyanis kedves bátyám, Henrik atya abban halt meg.

- *Sokan drukoltak neked? És mit szölkáltak ehhez rendtársaid?*

Megvan a drukkoló táborom. Ahol évente futok, Fort Worth-ben, már tudják mikor fogok megérkezni és már várnak rántott csirkecombbal – és egy doboz sörrrel. A rendtársak ugyan tudnak a futásaimról, de inkább olyan csodabogárnak tekintenek. Én nem nagyon teszem nyilvánossá versenyeimet, de tudják, hogy már megint egy éremmel jöttem haza: van valami 120 belőlük. Elöljáróm először rosszállotta, egy alkalommal meg is tiltotta, hogy részt vegyek a New-York-i maratnon, de később elismerte, hogy igazából ez egy dicsérendő tevékenység.

- *Végleges hazatelepülésednek (pontosan Zircre perjelként kerülésednek) mi volt az indítéka?*

Először igazgatói lemondásom után próbáltam hazajönni egy „sabbatical” évre vagy szemeszterre, hogy itthon taníthassak régi iskolámban, a Szent Imrében, ahol mint kis elsős elemista kezdtem tanulmányaimat 1947 őszén. Nem engedtek, mert osztályfőnökre és francia/latin tanárra volt szükség. Így elfogadtam egy osztályt, ami 8 év elkötelezettséget jelentett. Amikor ezt az osztályt leérett-ségiztettem, megpróbálkoztam ugyanazzal – sabbatical a Szent Imrébe –, ugyanazzal az eredménnyel. Még egy osztály, megint 8 éves elkötelezettséggel. Amikor őket 2012-ben leérett-ségiztettem, már nem is merészeltem ismét feltenni a kérdést. Kisvártatva az új elöljáróm, aki a mi iskolánk saját öregdiákja, felajánlotta, hogy jöjjenek át Zircra, segíteni jelenlétemmel a nagyon alacsony számú közösséget. Ezt rendünk Generális Apátja ajánlotta. Most is ezt teszem: jelen vagyok (erről van egy nagyon szép

szentbeszédem, hogy mit is jelent „jelen lenni”). Először 3 éves megbízást kaptam, a mostani meghosszabbítás 2024. júliusáig tart.

- *Úgy tudom, hogy Zirc előtt még egy ideig a Szent Imre gimnáziumban tanítottál. Milyen volt az ottani ifjúsággal együtt lenni, és immár nem angol, hanem magyar nyelven tanítani?*

A tanítás nekem életszükséglet. Diákjaim felvillanyoznak. Ami viszont érdekes, a nyelv használata nem szükkült csak egyre, azaz magyarra, minthogy nagyon szeretik, ha angolul vagy franciául, esetleg latinul tartom meg az órát. Nagyon élveztem az egyik 11. osztályban letanított fizika órát – angolul –, ahol a robbanómotorokról tartottam előadást, ugyanis Amerikában nagy bolondja voltam a kocsiknak, nekem is volt autóm, és ráadásul versenyeztem is vele. A diákok, fiúk és lányok tátott szájjal hallgatták a szakkifejezéseket és az amerikai fiatalok kocsiimádatát.

- *A hihetetlenül változatos, főleg az USA-ban eltöltött évtizedek után nem túl nyugodt és csendes az életed Zircen?*

Szinte kicsit túl nyugodt. Szeretem, ha zajlik az élet. Alig várom, hogy megkezdődjön a tanév és mehessek előadásokat, lelkinapokat tartani. Amikor itthon, Zircen vagyok, sokat foglalkozom írással. Elsőnek a „Mezsgyekövek-Határkövek” címet adtam, 25 évembe került a befejezése. Második könyvem, a „Visszapillantások” csak egy évet vett igénybe. Angolul írtam és magyarra fordítottam.

- *És nem hiányzik Zircen a futás, még ha „kicsiben” is?*

A futás hiányzik. Az elmúlt évben teljesen kimaradt, mert egészségi okokból le kellett építeni. Ugyanis volt egy komoly balesetem: elszedülvén nekifutottam egy fának, ami egy 12 cm-es hosszúságú vágást okozott a koponyámon. Emellett agyrázkódás és C4-csigolyatörés. Szinte egy éves rehabilitáció eredményeként még mindig csökkent a mozgásom.

- *Hihetetlen, hogy magyar nyelvtudásod (szóban és írásban) több évtizedes kinti lét alatt sem kopott meg.*

Amerikai tartózkodásom idején a kolostorban több magyar atya is élt. Annak ellenére, hogy a hivatalos nyelv az angol volt, mi magyarok, akárhányszor összejöttünk, nagyrészt magyarul vitatkoztunk. Természetesen ez egy nagyon egyedí magyar nyelv volt, tele angol szavakkal magyarul ragozva, vagy éppen fordítva. Itt Magyarországon viszont nagyon vigyázok, hogy ne dobáljam az idegen szavakat, különösen akkor, ha magyar szó is létezik a kifejezésre.

Lapunk olvasói nevében köszönöm a beszélgetést. Külön öröm számunkra, hogy eseménydús életedben a piarista gimnáziumban eltöltött rövid idő is maradandó szép emléket jelentett számodra. Isten áldását kérjük perjeli tevékenységedre, esetleg azt rövid, könnyű futásokkal fűszerezve. Nos, nem a gyilkos maratoni távra gondolunk.

Az interjút készítette: dr.Kölcsei Tamás

Interjú Tüskés Tündével, a budapesti Piarista Gimnázium tanárnőjével



Tüskés Tünde a TV-ben

Elnézést kérek a kedves olvasótól, hogy mindjárt az elején egy magántermészetű dologgal kezdem. Történt ugyanis, hogy ötödik gyermekünk, Balázs egyedülként a fiútestvérei közül, piarista diákként érettségizett 2004-ben. És ahogy az lenni szokott, az érettségi előtti évben kialakul egy kapcsolat a Patrona Hungariae tanulóival egy közös tánc erejéig. Odajárt akkoriban Borbála is, Tünde lánya, és a két fiatal megkedvelte egymást. Másnak is megtetszett a csinos Bori, de Balázs fiam került ki győztesen. Ezután jött a meglepetés, kiderült, hogy Bori édesanyja, Tüskés Tünde a budapesti Piarista Gimnázium angoltanára. Így is összekapcsolódik ez a két katolikus középiskola. A beszélgetés közöttünk ezért is folyik tegeződve.

- Kedves Tünde, akkor most úgyis, mint legkisebb fiam anyósa, illetve kedves Bori menyem édesanyja, valamint a piarista gimnázium tanárnője, hadd érdeklődjem az életről. Kezdjük mindjárt kedves szüleiről, mert egy érdekes dolgot tudok róluk.

- Igen, többszörös a kötődésem a piaristákhoz, hiszen szüleim a nagykanizsai Piarista Gimnáziumba jártak. Édesanyám a Miasszonyunk Liceumban tanult, de onnan nem lehetett egyetemre jelentkezni, így amikor 1945-ben a piaristák kérelemre lányokat is fölvettek a gimnáziumukba, édesanyám iskolát váltott. Így került abba az osztályba, amelyikbe édesapám is járt, s együtt érettségiztek 1948-ban. Ez volt az utolsó évfolyam, amely az államosítás előtt a piaristáknál érettségizett. Édesapám mindig nagy szeretettel és hálával emlékezett volt tanáraira, például Szomolányi Józsefre. Juhász Miklósról több írásában is megemlékezett. Többször mesélt az akkori cserkész életről, és hogy a piarista paptanárok biztatták a diákkori néprajzi gyűjtéseire is.

- Mit jelent az, hogy „több írásában”? Emlékszem, egyszer Bori megmutatta, hogy a Képes Földrajz sorozatban a Magyarország kötetet ő írta. És van egy másik kötetem is, amit Tüskés Tibor írt, Versről versre a címe. Talán író volt a foglalkozása?

- Édesapám, Tüskés Tibor, József Attila díjas író, kritikus, irodalomtörténész volt. Sajnos már nincs közöttünk. Amikor én születtem, ő volt Pécsen a Jelenkor irodalmi folyóirat főszerkesztője. Mértékadó monográfiákat írt töb-

bek között Kodolányi Jánosról, Rónay Györgyről, Nagy Lászlóról, Pilinszky Jánosról, Ilyés Gyuláról. Gyerekkorom meghatározó élményi közé tartozik, hogy sok író, költő (Németh László, Veres Péter, Takáts Gyula, Fodor András) fordult meg nálunk, Weöres Sándor verset is írt nekem dedikációként. Édesapám szerteágazó érdeklődése, lokálpatriotizmusa, és a szellemi értékekre való nyitottsága nekem is például szolgált. Hozzá hasonlóan én is hiszek a műsák testvériségében, tehát olvasás, zene, szalmafonás jól megfér az életemben, kiegészítik egymást.

- Úgy tudom, hogy angol-orosz tanári végzettséged van. Tanítottad is még az oroszot, vagy már pont az az időszak következett, amikor már nem volt kötelező tantárgy ez a nyelv?

- Gyerekként zoológus szerettem volna lenni, aztán biológia tagozatról mégis átmentem orosz tagozatra. A szüleim jövőbelátó tanácsa volt, hogy orosz-angol szakra jelentkezsem az egyetemre. Kiváló tanáraim voltak Szegeden, megszerettették velem az orosz irodalmat, és megküzdöttem az angol nyelvészettel is. A Dózsa György Gimnáziumban egy évig tanítottam oroszot, aztán a gyermekeim megszületése után már csak angolra volt igény. A mai piarista diákok minden évben megkönyékeznek, hogy tartsak nekik orosz szakkört, de sajnos a nyelv már bennem nagyon elhalványult. Szalmafonó konferenciákon még segít a kommunikációban, de tanítani már nem merném. Az orosz kultúra szeretete viszont máig megmaradt.

- És akkor most érdeklődnék a te piarista kapcsolatod iránt. Mikor kerültél a budapesti gimnáziumba?

- Én 1996-ban kezdtem tanítani a budapesti Piarista Gimnáziumban, Borián Tibor igazgató úr vett föl. Ma már talán csak hárman vagyunk civilek a tantestületben, akiknek ő volt az egyik igazgatója. A Mikszáth téri hősök volt az az idő, de az iskola szellemisége, a tanítás színvonala nagyon vonzott. És az élet szépsége úgy hozta, hogy a tanárban amellet a Féja Endre mellett ülhettem, aki első igazgatóm volt a Dózsa György Gimnáziumban, és jól ismerte édesapámat.

- Ez csodálatos meglepetés lehetett. Mikor, és hogyan lettél a Magyar Kultúra lovagja?

- Több, mint 20 éve elnöke vagyok egy kézműves egyesületnek, ők terjesztettek föl, titokban. Nagy meglepetés volt, és nagy megtiszteltetés. Elsősorban a népművészet ápolásáért, a közért végzett munkámért, és a 2002-ben létrehozott zengővárkonyi Szalma-Kincs-Tár muzeális gyűjteményért kaptam a lovagi címet. Megajándékozottnak érzem magam, hogy a pedagógiai munkámat Szent Gellért díjjal, a szalmafonó tevékenységemet pedig lovagi címmel ismerték el. Mindkettő kötelez, és a minőségre sarkall.

- Beszélj, légy szíves, egy kicsit bővebben erről a hobbiról.

- Szüleimmel sokat jártuk az ormánsági falvakat, a lakásunkban szökröny állt, sulykoló lógott a falon, én korongozhattam, szőttem, linót metszhettem. Az igazi szerelem azonban a szalmafonás lett 1993-ban, Angliában. Két évig jártam hetente a mesteremhez tanulni, aztán Magyarországon folytattam a szalmafonó gyöke-

rek föl kutatását. Bárhol jártam a világban, mindenhol a szalmából készült tárgyakat kerestem. Így született meg a 34 országból származó közel 600 darabos gyűjtemény Zengővárkonyban. Nekem a szalmafonás a lélek fényűzése, az isteni szép, a harmónia megtapasztalása a világban. Tanítás után megnyugtató, feltölt. Egy-egy levágott kalász pedig arra figyelmeztet, hogy igyekezzek,

hogy a mag jó földbe hulljon. A szalmafonás számomra egyszerre munka, alkotás és szakrális tevékenység. A kiállításaimon is ezt igyekeztem megmutatni.

Köszönöm az interjút Tanárnő!

Az interjút készítette: Csepely Péter

75 éves érettségi találkozó a Budapesti Piarista Gimnáziumban

Mi, a még élő, volt VIII.A és B osztály diákjai a Magyar Kegyes Tanítórend Budapesti Gimnáziumában (ugyanezen épületben) érettségiztünk 1947-ben. Mivel ritkán adódik ilyen alkalom, hogy a Jóisten segítségével hosszú életet megélhettünk, elhatároztuk, hogy a 75. érettségi találkozókat ünnepélyessé kívánjuk tenni. A gimnázium kápolnájában a szentmise és a homília megtartására Ruppert József piarista atyát kértük fel, akivel együtt hálát adtunk a Jóistennek az életünkért, a Piarista Rendért és a Gimnáziumért.

A találkozóra elhívtuk Szakál Ádám piarista tartományfőnök atyát, Strommer Pál urat, a Magyar Piarista Diákszövetség elnökét, aki ministrált a szentmisén, és Horváth Bálint urat, a gimnázium igazgatóját, aki egyéb elfoglaltsága miatt nem tudott jelen lenni. A szentmisére meghívtuk a még élő két feleséget, és több özvegy feleséget is.

A Piarista Rend és a Magyar Piarista Diákszövetség Platina Matura emléklapot készített a 75 évvel

ezelőtt érettségizettek részére. A szentmise után Szakál Ádám rendfőnök atya mondott üdvözlő beszédet, amelyben többek között vázolta azt a nyolc háborús nehéz évet, amikor mi jártunk a gimnáziumba. A beszéd után Strommer Pállal együtt átadták a Matura emléklapokat Barsai Jánosnak, Bendefy Istvánnak, Jeszenszky Andornak; Kérékjártó Bélának és Péch Tibornak postán küldték, mert külföldön élnek, és a találkozóra nem tudtak eljönni.

Az ünnepség után ebéden vettünk részt a Gimnáziummal szemben lévő Száz Éves Étteremben.

Budapest, 2022. június 4.

dr. Barsai János

Isten éltesse sokáig a 70. születésnapját ünneplő Dr. Erdő Péter bíboros, prímás, atyát, piarista öregdiáktársunkat,

aki ezen Piarista Diák újság 95. lapszámának szerkesztése idején a Szentföldön a Szederkényi Károly atya által a bíboros úr születésnapja alkalmából szervezett papi zarándoklaton tartózkodik, amelyre az Esztergom-Budapesti Főegyházmegye papjai közül huszonnégyen is elkísérték. A zarándoklat mottójául Főpásztorunk püspöki jelmondatát választották: „Kezdetben nem volt más, csak a kegyelem.” A zarándoklaton részt vesz a Piarista Tartományfőnökség munkatársa Csapó Viktória is, aki korábban a bíboros úr mellett dolgozott, és tavaly a Nemzetközi Eucharisztikus Kongresszus idején a Pápalátogatás koordinátora volt.

A bíboros atya születésnapjára a fotók tanúsága szerint igen jól telik, a csodás eseményről Viktória különlegesen szép fotókat készít, amelyek megtekinthetők az Esztergom-Budapesti Főegyházmegye facebook- és hivatalos weboldalán. Láthatóan ez a papi zarándoklat igazán méltó megünneplése a bíboros atya kerek születésnapjának. A Magyar Piarista Diákszövetség tagjai nevében sok boldog születésnapot kívánunk piarista öregdiák baráti szeretettel!

dr. Mikecz Tamás



dr. Erdő Péter bíboros atya, volt piarista diáktársunk szentmisét mutat be a Szentföldi papi zarándoklaton

Fotó: Csapó Viktória

Elhunyt dr. Pákozdi István atya, plébános, egykori piarista diák

1955. július 31. és 2022. április 5. E két dátum osztálytársam és barátom, István atya életének első és utolsó napja. És 1969. szeptember 1., amikor 38 további osztálytársal együtt megkezdtuk 4 éves iskolai életünket a piaristák Budapesti Gimnáziumában.

István szüleinek egyetlen gyermeke volt. Később úgy nyilatkozott, hogy talán ez is oka lehetett, hogy még a középiskolában sem volt igazi barátja. Valóban, ahogy visszaemlékezem, István nem töltött be az osztályunk életében kiemelkedő szerepet. Hamar megtudtuk, hogy papnak készül, ehhez a 4 év alatt végig ragaszkodott.

Bevallom, irigyeltem, hogy Jelenits tanár úr külön foglalkozott azokkal a fiúkkal, akik papnak készültek. Bár én nem készültem papnak, úgy éreztem, rám is rám férne, hogy a tanár úr külön foglalkozzon velem.

István „megúsza” a katonaságot, érettségi után azonnal megkezdte a szemináriumot. Itt már jobban kibontakozott, mint a gimnáziumban. 1978-ban a városmajori templomban szentelte pappá Lékai bíboros úr. Saját hibámból nem voltam ott a szentelésén (ezt máig sajnálom és bánom). István atya egy évig volt káplán Balassagyarmaton, majd 3 évig tanult Rómában. Tanulmányai sikeres befejezése után mintegy 10 év következett az esztergomi szemináriumban, prefektus és különböző tárgyak tanára volt. A szemináriumi szolgálat után következett az a két funkció, amik életpályájának a legfontosabb és legismertebb szakaszát jelentették: budapesti egyetemi lelkész és tv referens volt. Ezek mellett újra oktatott (tanszékvezető a Sapientian), részt vett a főegyházmegyei bíróság munkájában stb. Egy találkozásunk alkalmából, mikor láttam lendületes tevékenységét, csodálkozva említettem, hogy milyen jól bírja a sokféle tevékenységet, amikor én az egyetlen állásomban már elfáradtam. Ekkor felsoroltam az általam ismert funkcióit. Egy pillanatra elmosolyodott, majd hozzátette: „És a Preconia folyóirat szerkesztője is vagyok.”

Két évvel ezelőtt örömmel vette, hogy plébánosi kinevezést kapott. Úgy érezte, hogy szerette az egyetemi lelkészi munkát, de már majdnem 3 évtizede csinálja, „nagyapapa korú” lett, jobb lenne, ha egy fiatalabb paptestvér venné át az egyetemi munkát. 10 év plébánosi szolgálatra készült, legalább 20 évre való tervvel. Ebből sajnos csak egy év egészséges munka valósulhatott meg, majd az utolsó év már egyre gyengülve, ekkor katolikus paphoz méltóan készült az utolsó útjára.

Ahogy írtam, az iskolai évek alatt István nem volt „főszereplő”. Annál fontosabb lett a szerepe a későbbiekben. Előbb csak segítő volt az osztálytalálkozók szervezésében, később azonban ő lett a szervező. Minden alkalommal fáradhatatlanul gyűjtötte össze a kissé „elkényelmesedett” öregurakat, jó hangulatban „vezényelte le” az összejöveteleket. Minden találkozó után „fel voltam dobva”, hetekre megjavította a hangulatomat, Sajnos az arany matura emléklapokat már nem ő fogja kiosztani a „maradék csapatnak”.

István atyát plébánosi helyén temette el iskolatársunk, Erdő Péter bíboros úr. Papi temetésen még nem láttam ennyi papot összegyűlni, majdnem csak velük megtelt a templom. De megtelt a templom környéke is a hívekkel, tisztelőkkel. Mindnyájan éreztük, István atya eltávozása nagy veszteségünk. Egyházához hűséges, dolgos, hívei által szeretett pap volt. Nyugodjék békében, a feltámasztás pedig reménykedjünk a viszontlátásban.

dr. Szabó András (Budapest, 1969-1973, osztálytárs)



Magyar Piarista Diákszövetség Közhasznú szervezet

Elnök: Strommer Pál, Főtitkár: dr. Wiedemann János

Adószám: 19013581-1-41

Számlaszám: 1. számla: CIB Bank: 10700024-70492613-5110 0005

BIC (SWIFT) kód: CIBHHUHB

IBAN szám: HU26 1070 0024 7049 2613 5110 0005 és

2. számla: OTP Bank: 11708001-20504685

BIC (SWIFT) kód: OTPVHUBH

IBAN szám: HU68 1170 8001 2050 4685 0000 0000

Székhely: 1052 Budapest, Piarista köz 1.

Honlap: <http://www.mpdsz.hu>

E-mail: iroda@mpdsz.piarista.hu

Tagnyilvántartási ügyek:

Urbán Gergely +36 30 941 2474

E-mail cím: urban.gergely@mpdsz.piarista.hu

Hivatalos órák: az irodai ügyelet a járvány ideje alatt szünetel

Gazdasági ügyek: Dr. Kovács György

E-mail cím: drgykovacs@gmail.com

Tagdíj: aktív keresőknek évi 7000 Ft. Nyugdíjasoknak, tanulóknak évi 3000 Ft. Külföldön élők tagdíja 40 € vagy annak megfelelő más deviza.

Adományokat a fenti számlákon köszönettel fogadunk. Befizetés a kiküldött csekkel vagy banki átutalással a fenti számlákra lehetséges.

Készült a Nemzeti Együttműködési Alap támogatásával.



A Piarista Diák következő, 96. száma 2023. tavaszán jelenik meg.

Lapzárta: 2023. március 10.

Piarista Diák • Kiadja a Magyar Piarista Diákszövetség • Nyilvántartási szám: 163/440/1/2008
Szerkeszti a Sajtóbizottság: Borza György senior és dr. Mikecz Tamás, Felelős kiadó: Strommer Pál elnök